

Brüsszel, 2025. május 26.
(OR. en)

9395/25

DEVGEN 76
FIN 557
COAFR 108
ACP 32
RELEX 655
NDICI 4
SAN 248
SUSTDEV 38

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Dátum:	2025. május 26.
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	7403/25 + ADD 1
Tárgy:	Az Európai Számvevőszék 18/2024. sz. különjelentése – „Az Európai Unió pénzügyi támogatása az egészségügyi rendszerek terén a kiválasztott partnerországokban: Az intézkedések átfogó stratégiai célkitűzéseket követtek, de koordinációs és fenntarthatósági gondok voltak velük” – A Tanács következtetései (2025. május 26.)

Mellékelten továbbítjuk a delegációk részére az Európai Számvevőszéknek „Az Európai Unió pénzügyi támogatása az egészségügyi rendszerek terén a kiválasztott partnerországokban: Az intézkedések átfogó stratégiai célkitűzéseket követtek, de koordinációs és fenntarthatósági gondok voltak velük” című, 18/2024. sz. különjelentéséről szóló tanácsi következtetéseket a Tanács által a 2025. május 26-i 4099. ülésén jóváhagyott formában.

A Tanács következtetései az Európai Számvevőszék 18/2024. sz., „Az Európai Unió pénzügyi támogatása az egészségügyi rendszerek terén a kiválasztott partnerországokban: Az intézkedések átfogó stratégiai célkitűzéseket követtek, de koordinációs és fenntarthatósági gondok voltak velük” című különjelentéséről

1. A Tanács üdvözli az Európai Számvevőszék 18/2024. sz., „Az Európai Unió pénzügyi támogatása az egészségügyi rendszerek terén a kiválasztott partnerországokban” című különjelentését. A jelentés az EU által az egészségügy terén a partnerországokban nyújtott pénzügyi támogatást értékeli egyrészt a 2007–2013-as és a 2014–2020-as programozási időszakokra vonatkozóan (a támogatás mindkét említett időszakban meghaladta a 3 milliárd EUR-t), másrészt a 2021–2027-es időszakra vonatkozóan 2024 elejéig (a támogatás az említett időpontig több mint 2 milliárd EUR-t tett ki). A Tanács tudomásul veszi a jelentésben megfogalmazott megállapításokat és ajánlásokat.
2. A Tanács továbbra is elkötelezett a főképviselő által is támogatott globális egészségügyi stratégia teljes körű végrehajtása mellett, továbbá emlékeztet „Az EU globális egészségügyi stratégiája – Jobb egészséget mindenkinek változó világunkban” című következtetéseire¹. E következtetések felhívást tartalmaznak a törekvések fokozására, mégpedig egy olyan átfogó megközelítés alkalmazása révén, amelyben a figyelem középpontja áttér a mentális egészségre, valamint a járványok előfordulásának és terjedésének csökkentéséről úgy, hogy az egészségfejlesztésre és a jóllét – például a mentális egészség – előmozdítására is kiterjedjen, valamint magában foglalja a hátrányos megkülönböztetés és a megfélemlítés elleni küzdelmet is, különösen, ami a nőket és a lányokat, a gyermekeket és a fiatalokat, az időseket, a fogyatékkal élő személyeket, az LMBTI-személyeket, az őslakos népeket, valamint a kiszolgáltatott és marginalizálódott helyzetben lévő személyeket és közösségeket, továbbá a migráns és lakóhelyüket elhagyni kényszerült népességcsoportokat illeti. A Tanács újlag hangsúlyozza, hogy a globális egészségügyhöz hatékony multilaterálisra és inkluzív többszereplős partnerségekre van szükség, amelyek alapvető pillérei az Unió külpolitikájának, továbbá szerves részét képezik a szabályokon alapuló nemzetközi rend megerősítésének. A Tanács továbbra is elkötelezett az EU és az AU közötti globális egészségügyi partnerség mellett.

¹ ST 5908/24., 2024. január 29.

3. A Tanács kiemeli, hogy a fejlesztési együttműködés fontos szerepet játszik az egészségügy területén, továbbá hangsúlyozza a partnerországokkal egyenrangú félként folytatott szoros együttműködés fontosságát az egészségügyi termékekhez és szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférés javítása, az egészségügyi rendszereknek az egyetemes egészségügyi ellátás irányába mutató megerősítése, valamint a világjárványok megelőzéséhez és az azokra való felkészültséghez és reagáláshoz való hozzájárulás terén. A globális egészségügy az EU külpolitikájának egyik fő pillére, az egészségügyre vonatkozó Global Gateway és „Európa együtt” kezdeményezések mellett. A Tanács újólág megerősíti, hogy az Unió és tagállamai – a partnerekkel együtt – vezető szerepet töltenek be a globális egészségügynek a szolidaritásra, az emberségre, a méltányosságra, a nemek közötti egyenlőségre, valamint az emberi jogok tiszteletben tartására építő előmozdításában. Rendkívül fontos annak biztosítása, hogy szakpolitikáink és pénzügyi támogatásunk stratégiai koherenciát mutassanak a partnerországok prioritásaival és rendszereivel.
4. A Tanács emlékeztet arra, hogy az Unió által a partnerországokban nyújtott egészségügyi támogatás hozzájárul a mélyszegénység csökkentésére és végső soron felszámolására irányuló fő uniós fejlesztéspolitikai célhoz. Az egészségügyre vonatkozó nemzetközi megközelítéssel, különösen az ENSZ 3. fenntartható fejlődési céljával összhangban az EU kétoldalú és regionális programokon, egészségügyi vonatkozású „Európa együtt” kezdeményezéseken, az ENSZ partnerszervezetein, többek között az Egészségügyi Világszervezeten és más multilaterális partnerszervezeteken, így például az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alapon, a GAVI Oltóanyag-szövetségen és a pénzügyi közvetítő alapon keresztül finanszírozást nyújt partnerországi egészségügyi rendszerei számára.
5. A Tanács üdvözlí, hogy a Számvevőszék megállapította, hogy egyrészt az EU támogatott olyan különböző egészségügyi beavatkozásokat, amelyek összhangban voltak az országok szükségleteivel, másrészt az uniós finanszírozás elősegítette egészségügyi rendszereik működését.
6. A Tanács tudomásul veszi a Számvevőszék azon észrevételeit, amelyek szerint a finanszírozás elosztását hiányosságok jellemezték, a projektek eredményességét koordinációs és fenntarthatósági problémák hátráltatták, a nyomon követés pedig nem adott teljes képet a Bizottság egészségügyi ágazatban végzett tevékenységeiről.
7. A Tanács nyugtázza, hogy a különjelentésnek az érintett területen nyújtott uniós egészségügyi támogatásra vonatkozó mélyreható elemzése korlátozott hatókörű, mindössze három országra – Burundira, a Kongói Demokratikus Köztársaságra (KDK) és Zimbabwére – terjedt ki. A Tanács megjegyzi továbbá, hogy a jelentés a globális és az országspecifikus támogatásra összpontosít, a regionális kezdeményezésekre azonban nem tér ki.

8. Az Európai Számvevőszék különjelentése észrevételeket tesz az Unió által a partnerországokban nyújtott egészségügyi támogatással kapcsolatban, valamint a következő, a jövőbeli támogatásra vonatkozó ajánlásokat fogalmazza meg: az országok szükségleteinek és az egészségügyi finanszírozás allokációjának jobb összehangolása; egyértelmű kritériumok meghatározása a globális egészségügyi kezdeményezések finanszírozására nézve; a szükségletek felmérésének javítása, valamint a berendezések és a gyógyszerek elosztásának jobb koordinációja; az irányítási költségek észszerűségének elemzése; átfedések elkerülése és szinergiák kialakítása; az uniós támogatás átfogó nyomon követése; az egészségügyi rendszerek fenntarthatóságának előmozdítása; valamint a berendezések karbantartásának fontosabbá tétele.
9. A Tanács tudomásul veszi továbbá a Bizottságnak a különjelentéshez csatolt átfogó válaszait, továbbá üdvözli, hogy a Bizottság elfogadta vagy részben elfogadta az összes ajánlást. A Tanács nyugtázza a Bizottság által a különjelentésre adott válaszokban bemutatott legjobb gyakorlatok további eseteit.

Az országok szükségleteinek és az egészségügyi finanszírozás allokációjának jobb összehangolása

10. A Tanács nyugtázza a Számvevőszék jelentésében foglalt azon megállapításokat, amelyek rávilágítanak a partnerországok szükségleteinek rangsorolása, illetve az uniós egészségügyi támogatás földrajzi elosztása közötti különbségekre, továbbá tudomást vesz arról az ajánlásról, amelynek értelmében lehetőség szerint koordinálni kell a globális kezdeményezések, a regionális kezdeményezések valamint az országoknak nyújtott kétoldalú támogatások közötti finanszírozás elosztását, és új egyensúlyt kell teremteni közöttük. A Tanács üdvözli a Bizottság által az országok rangsorának kialakítására vonatkozó kritériumok fejlesztése, valamint a rangsorolás következő programozásba történő megfelelő beépítésének vizsgálata tekintetében megfogalmazott szándékot. A Tanács kiemeli, hogy megfelelően figyelembe kell venni a partnerországok szükségleteit az uniós egészségügyi támogatás elosztását illetően. A Tanács hangsúlyozza, hogy a globális, a regionális és az országos szintű támogatás integrációja kulcsfontosságú az egészségügyi kérdéseknek a globális egészségügyi stratégia révén történő előmozdításához és a Global Gateway egészségügyi vonatkozású projektjeinek végrehajtásához.

Egyértelmű kritériumok meghatározása a globális egészségügyi kezdeményezések finanszírozására nézve, és az elosztási folyamat dokumentálásának javítása

11. A Tanács kiemeli, hogy fontos egyértelmű, konkrét és adott esetben számszerűsíthető kritériumokat meghatározni a globális egészségügyi kezdeményezések finanszírozására, és javítani e folyamat dokumentálását, amint azt a Számvevőszék különjelentése is hangsúlyozza. A Tanács pozitívan értékeli, hogy a Bizottság a globális egészségügyi kezdeményezések finanszírozásának elosztásakor már figyelembe vesz minőségi és mennyiségi elemeket, amint az a Bizottság válaszaiban is körvonalazódik, és üdvözli, hogy a Bizottság elkötelezett a dokumentációs folyamatnak az uniós tagállamokkal együttműködésben történő javítása mellett.

A szükségletek felmérésének javítása, valamint a berendezések és a gyógyszerek elosztásának jobb koordinációja

12. A Tanács egyetért a Számvevőszék azon megállapításával, hogy tovább lehetne javítani a berendezések és a gyógyszerek elosztásának koordinációját a partnerországokban. A Tanács kiemeli az „Európa együtt” kezdeményezés keretében az egészségügyi vonatkozású szakpolitikák és tevékenységek összehangolására irányulóan a Covid19-világjárványra válaszul bevezetett és az együttműködés elemzett területeit érintően is végrehajtott megközelítést. A Tanács tudomásul veszi a Bizottság válaszait, amelyek rámutatnak arra, hogy nem elegendő sem az adományozók, sem a kormányok által biztosított finanszírozás, ami készletkiegyenlítési problémákhoz vezet. A Tanács üdvözli a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy együttműködik a partnerországokkal egészségügyi stratégiáik kialakításának elősegítése, valamint a szükségletek elemzésére, tervezésére és koordinálására irányuló kapacitásuk további növelése érdekében.

Az irányítási költségek észszerűségének elemzése

13. A Tanács nyugtázza a Számvevőszék különjelentésének azon észrevételét, hogy az egészségügyi ágazatban végrehajtott beavatkozások költségeit a végrehajtás többlépcsős struktúrája befolyásolta, és hangsúlyozza, hogy alaposabban kell elemezni a költségvetésben szereplő irányítási költségek észszerűségét. A Tanács emlékeztet arra, hogy meg kell felelni a szabályozási keretnek, és tiszteletben kell tartani az abban az irányítási költségek vonatkozásában megállapított korlátokat, ugyanakkor úgy véli, hogy az alkalmazandó iránymutatások és utasítások javíthatók, és üdvözli a Bizottság e tekintetben tett erőfeszítéseit.

A támogatott globális egészségügyi kezdeményezések közötti átfedések elkerülése és szinergiák kialakítása

14. A Tanács hangsúlyozza, hogy a hatékonyság biztosítása érdekében el kell kerülni a globális egészségügyi kezdeményezések közötti átfedéseket, valamint biztosítani kell az azok közötti komplementaritást és koordinációt, a lusakai menetrend teljes körű végrehajtásával. A Tanács kiemeli, hogy az „Európa együtt” globális egészségügyi vonatkozású kezdeményezései pozitívan járulnak hozzá a szinergiákhoz és a komplementaritáshoz, elismeri a Bizottság ezzel kapcsolatos munkáját, és üdvözli a Bizottság megújult erőfeszítéseit a támogatott globális egészségügyi kezdeményezések közötti szinergiák biztosítására. A Tanács sürgeti a Bizottság szolgálatait és az EKSZ-t – az uniós küldöttségekkel együttműködésben –, hogy a tagállamokkal közösen lépjenek fel annak érdekében, hogy a partnerországok célcsoportjai körében fokozzák az uniós finanszírozás láthatóságát.

Annak megállapítása, hogy milyen mutatók révén lehet átfogóan nyomon követni az egészségügyi ágazatnak nyújtott uniós támogatást

15. A Tanács emlékeztet a Számvevőszék különjelentésének azon ajánlására, hogy a Bizottság határozzon meg átfogó mutatókat az egészségügyi ágazatban végrehajtott uniós beavatkozásokra vonatkozóan, a több adományozót tömörítő alapok tekintetében pedig vizsgálja meg, hogy alkalmazható-e arányos módszer az uniós intézkedések eredményeiről szóló beszámolásra nézve. A Tanács üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy a lusakai menetrenddel összhangban igazodjon a meglévő mutatókhoz és keretekhez. E tekintetben a Tanács hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy az eredmények nyomon követésére és a hozzárendelésére irányuló erőfeszítések valamennyi partnerrel szoros együttműködésben történjenek, és gondosan egyensúlyban legyenek a felelősségvállalás szükségességével és a rendelkezésre álló kapacitásokkal. A Tanács üdvözli továbbá a Bizottság azon szándékát, hogy tovább vizsgálja az uniós beavatkozások tényeken alapuló, közösen kialakított, megfelelő és a nemek közötti egyenlőség szempontját figyelembe vevő eredményekről szóló beszámolásra szolgáló arányos módszer alkalmazásának megvalósíthatóságát.

Lépések megtétele az egészségügyi rendszerek fenntarthatóságának előmozdítására

16. A Tanács hangsúlyozza annak fontosságát, hogy egyértelmű átállási és kilépési stratégiákat dolgozzanak ki az egészségügyi rendszerek fenntarthatóságának, valamint az egyetemes egészségügyi ellátás és a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén tett előrelépésnek a biztosítása érdekében, és elismeri a lusakai menetrend e tekintetben betöltött kulcsszerepét. A Tanács kiemeli, hogy az egészségügyi rendszerekről folytatott megbeszélésekbe minden érintett szereplőt be kell vonni, beleértve a partnerországok kormányait is, és ösztönözniük kell a hazai erőforrások mozgósítását, elismerve ugyanakkor a kihívásokkal teli környezetben való működés nehézségeit. A Tanács üdvözli a Bizottság folyamatban lévő, az egészségügyi rendszerek fenntarthatóságának javítására irányuló munkáját, és ösztönzi a fenntarthatóság, a hazai erőforrások mozgósítása és a megfelelő kilépési stratégiák racionalizálását az uniós fellépések és az „Európa együtt” kezdeményezések tervezése és programozása során.

A projektek által biztosított berendezések karbantartásának fontosabb tétele

17. A Tanács egyetért a Számvevőszék különjelentésének ajánlásával, amely szerint a berendezések beszerzésébe karbantartási szempontokat is be kell építeni, és lépéseket kell tenni a karbantartás kultúrájának és rutinjának az érdekelt felek körében történő kialakítása érdekében. A Tanács üdvözli a Bizottság arra irányuló szándékát, hogy ezt az ajánlást a végrehajtó partnerekkel és partnerországokkal folytatott párbeszéde, valamint a Bizottság által közvetlenül irányított pályázatokra vonatkozó feladatmeghatározások kidolgozása során figyelembe vegye. A Tanács elismeri a berendezések karbantartásával kapcsolatos magatartás és kultúra megváltoztatásával járó kihívásokat, és üdvözli a Bizottság arra irányuló kötelezettségvállalását, hogy növelni fogja a tudatosságot és a berendezések átadásának részévé teszi a karbantartással kapcsolatos képzést.

18. A Tanács felkéri a Bizottságot, hogy kellő időben kövesse nyomon a különjelentésben foglalt ajánlások végrehajtását. A Tanács arra ösztönzi a Bizottságot, hogy elemezze, azonosítsa és szükség esetén kezelje a lehetséges rendszerszintű kihívásokat, minden olyan esetben, amikor a Számvevőszék ajánlásaiban azonosított kihívások visszatérő problémákra utalhatnak a program Bizottság általi végrehajtása során.